

WYMAGANIA I TREŚCI Z ZASAD MUZYKI DLA KLAS I i II OSM II st./ 7 i 8 OSM I st. /

Treści programowe:

Klasa I OSM II st. /7 OSM I st./

- **Podstawy akustyki** - materiał dźwiękowy - powstawanie dźwięku, szereg alikwotów dźwięków, podstawowe cechy dźwięku: wysokość, głośność, barwa, czas trwania, kamerton
- **Elementy notacji muzycznej** - podział skali muzycznej na oktawy, linie dodane, przenośnik oktaowy, znak repetycji
- **Klucze muzyczne** – rola klucza muzycznego, klucze G, C, F
- **Diatonika, chromatyka, enharmonia** - określanie pojęć muzycznych, znaki chromatyczne pojedyncze i podwójne, nazwy dźwięków z zastosowaniem znaków chromatycznych, zamiana enharmoniczna, półton i cały ton diatoniczny i chromatyczny
- **Interwały** - nazwy interwałów prostych i złożonych, ich rozmiar, oznaczenia cyfrowe, konsonanse i dysonanse, przewroty interwałów, łańcuchy interwałów, budowanie wszystkich interwałów prostych i złożonych zwiększonych i zmniejszonych oraz podwójnie zwiększonych i zmniejszonych
- **Akordyka** – budowa trójdźwięków: dur, moll, zmniejszony, we wszystkich postaciach, oraz zwiększony w postaci zasadniczej. Pozycja, postać tr. , określanie trybu i prymy akordu, D7 we wszystkich postaciach z rozwiązaniem na T, D9 w postaci zasadniczej z 9 i 9> i jej rozwiązanie
- **Skala, gama, tonacja** - pojęcia skali, gamy, tonacji, skale modalne /kościelne, średniowieczne/ dorycka, frygijska, lidyjska, miksolidyjska, jońska, eolska oraz ich skale poboczne, interwały charakterystyczne w skalach, transpozycja skal modalnych
- **Skala durowa /majorowa/** - gamy durowe naturalne do 7 znaków przykluczowych, charakterystyka stopni, interwały i tetrachordy na wszystkich stopniach, trójdźwięki triady i trójdźwięki na stopniach pobocznych, z oznaczeniem funkcji akordu. D7 we wszystkich postaciach i jej rozwiązania na T. Interwały charakterystyczne i ich rozwiązania. D9 w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na tonikę
- **Odmiany skali durowej – A) gama durowa harmoniczna**/VI st. obniżony/, trójdźwięki triady oraz trójdźwięki poboczne z oznaczeniem funkcji akordu, interwały charakterystyczne i ich rozwiązania, D7 w postaciach z rozwiązaniem, D9>, D9> bez kwinty, D9> bez prymy/**czterodźwięk zmniejszony/ B) gama durowa miękka**/ Vi i VII st. obniżony/ Trójdźwięki triady oraz trójdźwięki na stopniach pobocznych z oznaczeniem funkcji akordu, interwały charakterystyczne i ich rozwiązania. Tabela interwałów charakterystycznych we wszystkich odmianach gam durowych. Tabela akordów na stopniach we wszystkich odmianach gam durowych

- **Gama durowa chromatyczna** – chromatyzacja regularna i nieregularna, korekta błędnie zapisanych pochodów chromatycznych
- **Kadencje** – rodzaje/ mała, wielka doskonała, zawieszona, plagalna/kościelna/, zwodnicza. Zasady rozwiązywania D7 na TVI st.

WYMAGANIA I UMIEJĘTNOŚCI PO UKOŃCZENIU KLASY I OSM II /7 OSM I/

- Umiejętność definiowania akustycznych podstaw muzyki, cech dźwięku, zasad notacji muzycznej, sposobów zapisywania nut i pauz.
- Umiejętność zapisu i czytanie melodii w kluczach G, C, F. Transpozycja przez klucz
- Umiejętność stosowania pojęć diatoniki, chromatyki i enharmonii
- Umiejętność budowania interwałów prostych i złożonych zwiększonych i zmniejszonych, trójdźwięków we wszystkich postaciach i określaniu ich tonacji
- Umiejętność: budowania interwałów prostych i złożonych do dwóch oktaw, budowania i rozwiązywania interwałów charakterystycznych oraz określania ich miejsca we wszystkich odmianach gam durowych, budowania trójdźwięków i dominanty septymowej, ich przewrotów oraz dominanty nonowej - rozwiązywanie D7 i D9 we wszystkich odmianach gam durowych
- Umiejętność budowania i rozpoznawania skal modalnych oraz ich transponowania
- Umiejętność chromatyzowania gam durowych do 7 znaków przykluczowych regularnie i nieregularnie
- Umiejętność zapisu, rozpoznawania i wykonania na fortepianie wszystkich rodzajów kadencji

Klasa II OSM II st. /8 OSM I st./

Treści programowe:

- **Skala molowa /minorowa/ - A) odmiana naturalna** – budowa gamy molowej naturalnej do 7 znaków przykluczowych, charakterystyka poszczególnych stopni gamy, interwały charakterystyczne i ich rozwiązania, trójdźwięki triady i trójdźwięki na stopniach pobocznych z oznaczeniem funkcji akordu. **B) odmiana harmoniczna** – budowa gamy molowej harmonicznej do 7 znaków przykluczowych, trójdźwięki triady oraz trójdźwięki na stopniach pobocznych z oznaczeniem funkcji akordu, interwały charakterystyczne i ich rozwiązania, D7 we wszystkich postaciach i jej rozwiązania, D9> oraz D9> bez prymy jako czterodźwięk zmniejszony. **C) odmiana dorycka** – budowa gamy molowej doryckiej do 7 znaków przykluczowych, trójdźwięki triady oraz trójdźwięki na stopniach pobocznych z oznaczeniem funkcji akordu, interwały charakterystyczne i ich rozwiązania, D7, D9 i D9 bez prymy/czterodźwięk półzmniejszony/ i ich rozwiązania.
- **Porównanie gamy durowej w odmianach z gamą molową w odmianach:**
 - durowa naturalna z molową dorycką
 - durowa harmoniczna z molową harmoniczną
 - durowa miękka z molową naturalną
- **Tabela interwałów charakterystycznych w odmianach gam molowych**
- **Tabela akordów na stopniach w odmianach gam molowych**
- **Chromatyzacja gamy molowej** w kierunku wznoszącym i opadającym, korekta błędnie zapisanych chromatycznych pochodów gamowych
- **Pokrewieństwa tonacji** - określenie pojęcia pokrewieństwo tonacji, rodzaje pokrewieństwo: kwintowe, równoległości, jednoimienności, oraz stosunki między tonacjami i inne
- **Rozpoznawanie tonacji** – zasady określania tonacji głównej, określanie tonacji kolejnych części utworu i ich pokrewieństw z tonacją główną, analiza partytur orkiestrowych i innych przykładów nutowych
- **Transpozycja** – zasady transpozycji o różne interwały w górę i w dół, zasady transpozycji przez klucz
- **Skale poza systemem dur-moll** – rodzaje skal: pentatonika anhemitoniczna /bezpółtonowa/ i hemitoniczna /z jednym lub dwoma półtonami/, skala cygańska na dwa sposoby, skala góralska, skala całotonowa, skala dwunastostopniowa. Transpozycja wszystkich podanych skal.

- **Metrorytmika** – definicja rytmu, regularny i nieregularny podział wartości rytmicznych, grupy niemiary, definicja metrum, takt, takty proste i złożone, rodzaje rytmów, synkopa, rytm synkopowany. Grupowanie wartości rytmicznych w taktach prostych i złożonych, przekształcanie taktów z 3/4 na 6/8 i 12/16. Polirytmia i polimetria.
- **Agogika, dynamika, artykulacja** – rodzaje temp, oznaczenia dynamiczne słowne i graficzne, rodzaje artykulacji: tradycyjna i współczesna oraz sposoby ich oznaczania, określenia odnoszące się do charakteru utworu
- **Ornamentyka** – ozdobniki i ich znaczenie, zapis i wykonanie – przednutki, mordent, obiegnik, tryl

Wymagania i umiejętności po ukończeniu klasy II OSM II st. /8 OSM I st./

- Umiejętność: budowania interwałów prostych i złożonych do dwóch oktaw, budowania i rozwiązywania interwałów charakterystycznych oraz określania ich miejsca we wszystkich odmianach gam molowych, budowania trójdźwięków triady i na stopniach pobocznych z określeniem funkcji, D7, jej przewrotów oraz D9. Rozwiązywanie D7 i D9 we wszystkich odmianach gam molowych
- Umiejętność chromatyzowania gam molowych do 7 znaków, korekta błędnie zapisanych gam i ich fragmentów
- Umiejętność definiowania i określania rodzajów pokrewieństw i stosunków między gamami
- Umiejętność rozpoznawania tonacji w utworach oraz w ich częściach, określanie pokrewieństw i stosunków między nimi. Analiza partytur orkiestrowych i innych przykładów nutowych
- Umiejętność transpozycji przez interwał i przez klucz
- Umiejętność budowania i rozpoznawania skal poza systemem dur-moll
- Umiejętność grupowania wartości rytmicznych w taktach prostych i złożonych regularnych i nieregularnych, przekształcanie taktów. Definiowanie i określanie w tekście nutowym polirytмии i polimetрии
- Znajomość najczęściej spotykanych oznaczeń wykonawczych: interpretacyjnych, agogicznych, dynamicznych i artykulacyjnych
- Umiejętność rozumienia i stosowania podstawowych ozdobników
- Posiadanie wiedzy o podstawowych elementach dzieła muzycznego i jego fakturze, znajomość nazw, skrótów partyturowych oraz transpozycji instrumentów muzycznych